

SEBASTIAN ZATORSKI
Bilcza, ul. Rubinowa 6, 26-026 Morawica

OPERAT WODNOPRAWNY

OPRACOWANIE:

Operat wodnoprawny do pozwolenia na odprowadzanie wód deszczowych do ziemi i do wód; budowę wylotów; na budowę i przebudowę przepustów drogowych oraz budowę rowów drogowych

NAZWA OBIEKTU:

*Przebudowa drogi powiatowej nr 0288T
Kostomłoty Pierwsze, gmina Miedziana Góra*

ADRES OBIEKTU:

woj. świętokrzyskie

INWESTOR:

*Gmina Miedziana Góra
ul. Urzędnicza 18
26-085 Miedziana Góra*

	<i>Imię i Nazwisko</i>	<i>Nr uprawnień</i>	<i>Specjalność</i>	<i>Podpis</i>
Opracował:	mgr inż. Rafał Olewiński	KL-55/02	Instalacyjna – sieci kanalizacyjne	

Kielce, czerwiec 2014

Spis treści

I. OPIS.....	3
1. OZNACZENIE ZAKŁADU UBIEGAJĄCEGO SIĘ O WYDANIE POZWOLENIA WODNO PRAWNEGO.	3
2. WYSZCZEGÓLNIENIE.	3
2.1. Cel i zakres zamierzonego korzystania z wód.....	3
2.2. Rodzaj urządzeń pomiarowych i znaków żeglugowych.	3
2.3. Stan prawny nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.	4
2.4. Obowiązki ubiegającego się o wydanie pozwolenia w stosunku do osób trzecich.	4
3. OPIS URZĄDZEŃ WODNYCH.	5
4. CHARAKTERYSTYKA INWESTYCJI.	11
5. CHARAKTERYSTYKA WÓD OBJĘTYCH POZWOLENIEM WODNOPRAWNYM.	13
6. CHARAKTERYSTYKA ODBIORNIKA WÓD DESZCZOWYCH.	13
7. USTALENIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA I WARUNKÓW KORZYSTANIA Z WÓD REGIONU WODNEGO.	13
8. PLANOWANY OKRES ROZRUCHU I SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ROZRUCHU, ZATRZYMANIA DZIAŁALNOŚCI BĄDŹ WYSTĄPIENIA AWARII LUB USZKODZENIA URZĄDZEŃ POMIAROWYCH ORAZ ROZMIAR, WARUNKI KORZYSTANIA Z WÓD I URZĄDZEŃ WODNYCH W TYCH SYTUACJACH.	14
8.1. Rozruch.....	14
8.2. Zatrzymanie działalności	14
8.3. Awarie	14
9. INFORMACJA O SPOSOBIE ZAGOSPODAROWANIA OSADÓW ŚCIEKOWYCH.	14
10. OKREŚLENIE WPŁYWU GOSPODARKI WODNEJ ZAKŁADU NA WODY POWIERZCHNIOWE ORAZ PODZIEMNE	14
11. MONITORING ŚCIEKÓW OCZYSZCZONYCH I ODBIORNIKA.	15
12. INFORMACJE O FORMACH OCHRONY PRZYRODY UTWORZONYCH LUB USTANOWIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY, WYSTĘPUJĄCYCH W ZASIĘGU ODDZIAŁYWANIA ZAMIERZONEGO KORZYSTANIA Z WÓD LUB PLANOWANYCH DO WYKONANIA URZĄDZEŃ WODNYCH.	15
13. WNIOSKI Z OPRACOWANIA.....	16

II. ZAŁĄCZNIKI TEKSTOWE

- Załącznik nr 1. Decyzja nr 2/14 wydana przez Wójta Gminy Miedziana Góra (znak: OSGR.6220/6.2013 z dnia 09.01.2014r.)*
- Załącznik nr 2. Pismo GDDKiA (znak GDDKiA-O/Ki-Z3-jm-435-81/14 z dnia 19.05.2014r.)*
- Załącznik nr 3. Pismo PZD (znak: PZD.DM.5541-22/14 z dnia 21.07.2014r.)*

III. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

<i>Zał. graf. nr 0 – Orientacja</i>	<i>1:10 000</i>
<i>Zał. graf. nr 1.1 – Projekt zagospodarowania terenu</i>	<i>1:500</i>
<i>Zał. graf. nr 1.2 – Projekt zagospodarowania terenu</i>	<i>1:500</i>
<i>Zał. graf. nr 1.3 – Projekt zagospodarowania terenu</i>	<i>1:500</i>
<i>Zał. graf. nr 1.4 – Projekt zagospodarowania terenu</i>	<i>1:500</i>
<i>Zał. graf. nr 1.5 – Projekt zagospodarowania terenu</i>	<i>1:500</i>
<i>Zał. graf. nr 1.6 – Projekt zagospodarowania terenu</i>	<i>1:500</i>
<i>Zał. graf. nr 2.1 – Profil podłużny drogowy</i>	<i>1:50/500</i>
<i>Zał. graf. nr 2.2 – Profil podłużny drogowy</i>	<i>1:50/500</i>
<i>Zał. graf. nr 2.3 – Profil podłużny drogowy</i>	<i>1:50/500</i>
<i>Zał. graf. nr 2.4 – Profil podłużny drogowy</i>	<i>1:50/500</i>
<i>Zał. graf. nr 3 – Przepust Ø50, Ø60, 80cm</i>	<i>1:25</i>
<i>Zał. graf. nr 4 – Wyloty Ø60, Ø80cm</i>	<i>1:25</i>
<i>Zał. graf. nr 5 – Szczegóły konstrukcyjne i elementów odwodnienia</i>	<i>1:25</i>

I. OPIS

1. Oznaczenie zakładu ubiegającego się o wydanie pozwolenia wodno prawnego.

- Zakładem ubiegającym się o wydanie pozwolenia wodnoprawnego jest: Gmina Miedziana Góra , ul. Urzędnicza 18, 26-085 Miedziana Góra
- Organem administracji samorządowej, upoważnionym terytorialnie do wydania przedmiotowego pozwolenia jest Starostwo Powiatowe w Kielcach, Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.

2. Wyszczególnienie.

2.1. Cel i zakres zamierzonego korzystania z wód.

Przedmiotem opracowania jest operat wodnoprawny do pozwolenia na:

- wprowadzenie ścieków deszczowych do rowów melioracyjnych (do gruntu) oraz do wód (rzeki Sufraganiec)
- budowa wylotów ścieków deszczowych do odbiornika (6 szt.)
- budowę wylotów lokalnych z przykanalików od wpustów deszczowych do rowów drogowych w ilości 88szt.
- rozbiórkę 2 szt. przepustów Ø80cm: w km 5+389,46 oraz 5+716,59
- przebudowę przepustu Ø60cm w km 6+222,44km (przepust nr 4)
- budowę 6 szt. przepustów
 - Ø80cm w km 5+205,14 o długości L=15,0m (przepust nr 1)
 - Ø80cm w km 5+389,46 o długości L=14,0m (przepust nr 2)
 - Ø80cm w km 5+716,59 o długości L=13,5m (przepust nr 3)
 - Ø60cm w km 6+548,46 o długości L=21,0m (przepust nr 5)
 - Ø60cm w km 7+095,69 o długości L=120,0m (przepust nr 6)
 - Ø60cm (L=8,0m) oraz Ø80cm (L=19,0m) w km 8+501,25 (przepust nr 7)
- budowę rowów drogowych o łącznej L=4442,0m

w ramach

„Przebudowy drogi powiatowej nr 0288T w msc. Kostomłoty Pierwsze, gmina Miedziana Góra”

Szczególne korzystanie z wód (odprowadzanie wód deszczowych do rowów melioracyjnych – do ziemi oraz do wód) oraz rozbiórka, budowa i przebudowa urządzeń wodnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Niniejszy operat wodnoprawny będzie stanowił podstawę do wniosku skierowanego do organu administracji samorządowej (Starosty Powiatowego) o wydanie przedmiotowego pozwolenia.

2.2. Rodzaj urządzeń pomiarowych i znaków żeglugowych.

Instalacja znaków żeglownych nie jest wymagana.

Na otwartych kanałach deszczowych oraz wylocie nie przewiduje się wykonania urządzeń pomiarowych. Przepływy wód deszczowych charakteryzuje znaczna zmienność związana

głównie z natężeniem deszczu. Stosowanie wysokosprawnych urządzeń pomiarowych nie znajduje techniczno – ekonomicznego uzasadnienia. Wykonywanie pomiarów okresowych nie dawałoby pełnego obrazu ilości odprowadzanych wód deszczowych i mogłoby całkowicie zafałszować wyniki. Ustalenie ilości tych wód na podstawie obliczeń opartych na podstawie obserwacji meteorologicznych uważa się za wystarczające.

2.3. Stan prawny nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.

Droga powiatowa przewidziana do przebudowy usytuowana jest na następujących działkach będących własnością Powiatu Kieleckiego w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce: 224/1, 224/3, 676/11, 676/27, 676/24, 676/25.

Ponadto roboty budowlane przewiduje się prowadzić oraz na działkach o nr ewid.:

- 688/8 – własność Gminy Miedziana Góra
- 224/2 – własność Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, ul. Paderewskiego 43/45, 25-950 Kielce (wylot nr 7)
- 227 – własność Stanisław Pałka, Kostomłoty I 42, 26-085 Miedziana Góra (wylot nr 1)
- 242/4 – własność Kazimierz Toporek, ul. Osiedlowa 13/3, 86-022 Kusowo; Tomasz Toporek, Kostomłoty I 280, 26-085 Miedziana Góra (wylot nr 2)
- 245/1 – własność Artur Borowiec, Osiedle Sieje 2/55, 25-561 Kielce; Anna Borowiec, Kostomłoty I 144, 26-085 Miedziana Góra (wylot nr 3)
- 316/4 – własność Gminy Miedziana Góra (wylot nr 5)
- 393/1 (rzeka Sufraganiec) - Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach, ul. Witosa 86, 25-561 Kielce (wylot nr 6)

2.4. Obowiązki ubiegającego się o wydanie pozwolenia w stosunku do osób trzecich.

Obowiązkiem ubiegającego się o pozwolenie wodnoprawne jest:

- utrzymywanie w należyтым stanie technicznym urządzeń wodnych (wylotów, rowów drogowych, przepustów), wykaszanie i usuwaniu nadmiernie wyrosniętej roślinności w obrębie wylotów, przepustów oraz rowów, niedopuszczenie do zamulenia rowów, przepustów i zapewnienie swobodnego przepływu wód,
- dokonywanie okresowych kontroli stanu technicznego urządzeń wodnych, usuwane na bieżąco wszelkich nieprawidłowości stwierdzone podczas przeglądów,
- przestrzeganie warunków pozwolenia wodnoprawnego.

Obowiązki wobec osób trzecich:

- powiadomienie zainteresowane instytucje o terminach rozpoczęcia i zakończenia robót związanych z likwidacją, budową i przebudową przepustów oraz wylotów i rowów,
- zgłaszanie do odbiorów częściowych oraz odbioru końcowego elementów robót uzgodnionych z zainteresowanymi instytucjami,
- wykonanie obowiązków dodatkowych, które mogą zostać nałożone w trakcie robót przez organ wydający pozwolenie lub administratora cieków.

3. Opis urządzeń wodnych.

Wyloty:

Przewiduje się odprowadzenie wód deszczowych pochodzących z pasa drogowego drogi powiatowej oraz zlewni ciężącej do urządzeń odwadniających pas drogowy, do ziemi (rowów melioracyjnych i do wód (rzeka Sufraganiec) za pośrednictwem 6 wylotów, stanowiących końcówki projektowanych i przebudowywanych przepustów drogowych.

- Wylot nr 1 – Ø80cm – odprowadzenie wód deszczowych do ziemi
- Wylot nr 2 – Ø80cm – odprowadzenie wód deszczowych do ziemi
- Wylot nr 3 – Ø80cm – odprowadzenie wód deszczowych do ziemi
- Wylot nr 5 – Ø60cm – odprowadzenie wód deszczowych do ziemi
- Wylot nr 6 – Ø60cm – odprowadzenie wód deszczowych do rzeki Sufraganiec
- Wylot nr 7 – Ø80cm – odprowadzenie wód deszczowych do ziemi

Rzędne wylotów pokazano na załączonym rysunku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*, wody opadowe pochodzące ze zlewni drogi powiatowej klasy L mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi bez oczyszczania.

Wyloty lokalne z przykanalików od wpustów deszczowych do rowów drogowych w ilości 88szt.:

Odwodnienie połówki jezdni od strony chodnika i chodnika projektuje się poprzez wpusty uliczne oraz odcinki odwodnienia liniowego wraz z przykanalikami odprowadzającymi wodę opadową i roztopową do projektowanego rowu i ciekłu typu „krakowskiego”.

Poniżej zestawiono projektowane wyloty lokalne:

L.p.	Kilometraż	Długość przykanalika	Rzędna wylotu przykanalika	Strona	Typ odwodnienia
1	5+204,15	-	-	Prawa	Wpust na przepuszczenie
2	5+244,70	7	286,87	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
3	5+343,20	7	285,94	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
4	5+378,74	2	285,19	Lewa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
5	5+423,41	7	286,49	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
6	5+463,35	7	287,92	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
7	5+505,52	7	288,27	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
8	5+545,79	7	287,74	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
9	5+586,41	7	285,61	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
10	5+626,51	7	284,31	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
11	5+677,97	7	283,74	Prawa	Odwodnienie liniowe
12	5+725,11	8	283,12	Prawa	Odwodnienie liniowe
13	5+740,62	8	283,01	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
14	5+777,20	7,5	282,74	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
15	5+850,48	7	285,77	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
16	5+884,52	7	282,94	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
17	5+924,52	7	283,22	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe

18	5+953,48	7	283,32	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
19	6+019,21	8	282,62	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
20	6+053,99	8	281,58	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
21	6+094,55	7	280,48	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
22	6+134,54	7	279,26	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
23	6+179,60	7	278,14	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
24	6+212,73	7	277,02	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
25	6+252,74	7	276,09	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
26	6+312,57	7,5	275,53	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
27	6+351,72	7,5	275,39	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
28	6+385,56	7	275,58	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
29	6+447,43	7	275,74	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
30	6+487,36	7	275,56	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
31	6+527,38	7	275,43	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
32	6+548,46	-	-	Prawa	Wpust na przepuście
33	6+562,23	-	-	Lewa	Wpust na przepuście
34	6+564,19	7	275,32	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
35	6+632,60	3	275,37	Lewa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
36	6+632,60	7,5	275,3	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
37	6+677,76	11	275,26	Prawa	Wpust uliczny - studnia ściekowa
38	6+692,21	7	275,12	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
39	6+732,00	2	275,06	Lewa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
40	6+732,00	8	274,97	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
41	6+781,03	7	274,99	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
42	6+821,02	7,5	274,63	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
43	6+861,04	7,5	273,90	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
44	6+901,03	7	273,59	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
45	6+936,60	4	273,51	Lewa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
46	6+936,60	8	273,44	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
47	6+972,29	7	273,48	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
48	7+017,50	7	273,34	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
49	7+057,49	7	273,22	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
50	7+097,50	3	273,15	Lewa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
51	7+097,50	7,5	273,08	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
52	7+137,52	7	273,25	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
53	7+177,51	7	273,52	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
54	7+217,51	7	274,25	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
55	7+257,51	7	275,15	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
56	7+304,22	2,5	275,39	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
57	7+344,22	2,5	275,26	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
58	7+383,17	2,5	275,12	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
59	7+423,17	2,5	274,93	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
60	7+459,78	3	274,62	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
61	7+499,04	2,5	274,23	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
62	7+539,04	2,5	273,97	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
63	7+579,04	2,5	273,82	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
64	7+616,64	2,5	273,61	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
65	7+651,80	2,5	273,33	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
66	7+690,90	2,5	273,11	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
67	7+725,51	2,5	272,92	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe

68	7+761,93	2,5	272,74	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
69	7+801,93	2,5	272,54	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
70	7+841,93	2,5	272,39	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
71	7+878,15	2,5	272,23	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
72	7+918,19	2,5	271,95	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
73	7+949,00	2,5	271,81	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
74	7+989,00	2,5	271,5	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
75	8+024,54	2,5	271,25	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
76	8+063,12	2,5	270,9	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
77	8+103,11	2,5	270,4	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
78	8+142,00	2,5	269,64	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
79	8+181,31	2,5	268,72	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
80	8+218,54	2,5	267,88	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
81	8+255,77	2,5	266,98	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
82	8+296,38	4,5	265,92	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
83	8+340,82	2,5	264,69	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
84	8+380,94	2,5	263,43	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
85	8+421,17	2,5	262,25	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
86	8+461,26	2,5	261,03	Prawa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe
87	8+501,25	-	-	Prawa	Wpust na przepuszczenie
88	0+049,12	12	283,45	Lewa	Wpust uliczny - odwodnienie liniowe

Rozbiórka istniejących przepustów oraz budowa nowych przepustów drogowych i przebudowa istniejących:

- Przepust Nr 1 - km około 5+205,14:
 - budowa przepustu Ø80cm,
 - długość L=15,0m,
 - rzędna wlotu 284,14m, rzędna wylotu 283,99m,
 - budowa wpustu ulicznego na przepuszczenie,
 - budowa ścianek czołowych na wlocie i wylocie.
- Przepust Nr 2 - km około 5+389,46:
 - rozebranie istniejącego przepustu Ø80cm w złym stanie technicznym,
 - budowa przepustu Ø 80cm,
 - długość L=14,0m,
 - rzędna wlotu 284,42m, rzędna wylotu 283,70m,
 - budowa studni rewizyjnej Ø180cm na wlocie,
 - budowa ścianki czołowej na wylocie.
- Przepust Nr 3 - km około 5+716,59:
 - rozebranie istniejącego przepustu Ø80cm w złym stanie technicznym,
 - budowa przepustu Ø80cm,
 - długość L=13,5m,
 - rzędna wlotu 282,12m, rzędna wylotu 281,98m,
 - budowa ścianek czołowych na wlocie i wylocie.
- Przepust Nr 4 - km około 6+222,44:
 - przebudowa istniejącego przepustu Ø60cm w złym stanie technicznym.

- długość – bez zmian,
- rzędna wlotu i wylotu – bez zmian w stosunku do stanu istniejącego,
- budowa ścianki czołowej na wlocie,
- budowa studni rewizyjnej Ø180cm na wylocie,
- odprowadzenie wód deszczowych do istniejącego kanału Ø0,8m .
- Przepust Nr 5 - km około 6+548,46:
 - budowa przepustu Ø60cm,
 - długość L=21,0m,
 - rzędna wlotu 274,81m, rzędna wylotu 274,39m,
 - budowa studni rewizyjnej Ø180cm,
 - budowa wpustu ulicznego na przepuscie,
 - budowa ścianek czołowych na wlocie i wylocie.
- Przepust Nr 6 - km około 7+095,69:
 - budowa przepustu Ø60cm,
 - długość L=120,0m,
 - rzędna wlotu 272,55m, rzędna wylotu 263,65m,
 - budowa studni rewizyjnych Ø180cm,
 - budowa ścianki czołowej na wylocie.
- Przepust Nr 7 - km około 8+501,25:
 - budowa przepustu Ø60cm,
 - długość L=8,0m,
 - budowa przepustu Ø80cm,
 - długość L=19,0m
 - rzędna wlotu 259,01m, rzędna wylotu 258,86m,
 - budowa studni rewizyjnej Ø180cm,
 - budowa wpustu ulicznego na przepuscie,
 - budowa ścianek czołowych na wlocie i wylocie.

Lokalizacja przepustów na załączonym projekcie zagospodarowania terenu w skali 1:500 (zał. nr 1.1 – 1.6).

Budowa rowów drogowych

Przewiduje się budowę rowów drogowych na następujących odcinkach drogi powiatowej:

- rów lewostronny
 - km 5+196 ÷ 5+954 – L=774m (z uwzględnieniem łuku na początku przebudowywanej drogi)
 - km 6+026 ÷ 6+254 – L=228m
 - km 6+311 ÷ 6+411 – L=100m
 - km 6+427 ÷ 8+503 – L=2076m (z uwzględnieniem odcinka w drodze krajowej)
- rów prawostronny
 - km 7+282 ÷ 8+501 – L=1291m

Łączna długość L=4442m.

Rów drogowy umocniony betonowymi płytami ażurowymi bądź prefabrykatami betonowymi do umacniania dna rowy typu „krakowskiego”. Szerokość dna rowy $b=0,4\text{m}$, nachylenie skarp $1:n=1:1$. W ciągu rowu znajdować się będą przepusty Ø50cm pod zjazdami indywidualnymi na prywatne posesje mieszkańców.

Zaprojektowane spadki podłużne rowów drogowych oraz przepustów są zgodne z wytycznymi podanymi z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z dnia 14 maja 1999 r.) oraz PN-S-02204 Odwodnienia drogowe.

Opis lokalizacji projektowanych urządzeń wodnych i robót objętych wnioskiem za pomocą współrzędnych geograficznych:

Lp.	Wyszczególnienie	Szerokość geograficzna północna	Długość geograficzna wschodnia
1	Przepust nr 1	50°56'9,32"	20°36'3,95"
2	Przepust nr 2	50°56'4,23"	20°36'0,18"
3	Przepust nr 3	50°55'53,3"	20°36'0,76"
4	Przepust nr 4	50°55'38,05"	20°35'57,11"
5	Przepust nr 5	50°55'29,28"	20°35'46,85"
6	Przepust nr 6	Początek 50°55'14,16" Koniec 50°55'16,32"	Początek 20°35'33,42" Koniec 20°35'28,35"
7	Przepust nr 7	50°54'34,41"	20°34'56,91"
8	Wpusty lokalne do rowów drogowych	Początek 50°56'10,05" Koniec 50°54'36,01"	Początek 20°36'3" Koniec 20°34'59,73"
9	Wylot nr 1	50°56'9,32"	20°36'3,95"
10	Wylot nr 2	50°56'4,23"	20°36'0,18"
11	Wylot nr 3	50°55'53,3"	20°36'0,76"
12	Wylot nr 5	50°55'29,28"	20°35'46,85"
13	Wylot nr 6	50°55'16,32"	20°35'28,35"
14	Wylot nr 7	50°54'34,41"	20°34'56,91"
	Rowy drogowe	Początek 50°56'10,05" Koniec 50°54'36,01"	Początek 20°36'3" Koniec 20°34'59,73"

Obliczenia średniej ilości wód deszczowych odprowadzanych do rowów drogowych za pośrednictwem wpustu deszczowego oraz wylotu z przykanalika.

Zlewnię pojedynczego wpustu deszczowego stanowi połowa pasa drogowego o długości średniej $L=40\text{m}$.

Spływ wód opadowych z przedmiotowej zlewni obliczono wg wzoru:

$$Q = \varphi \cdot \psi_{sr} \cdot q \cdot F \quad [\text{l/s}]$$

gdzie:

φ – współczynnik opóźnienia

ψ – współczynnik spływu

F – powierzchnia zlewni

q – natężenie deszczu miarodajnego [$\text{dm}^3/\text{s} \times \text{ha}$]

Do obliczeń przyjęto:

- współczynnik spływu $\psi_{sr} = 0,9$
- współczynnik opóźnienia $\phi = 1$
- powierzchnia zlewni $F=140\text{m}^2=0,014\text{ha}$
- czas trwania opadu $t_m=15\text{ min}$
- natężenie deszczu miarodajnego $q=100\text{ l/s ha}$ przy czasie trwania deszczu $t_{dm}=15\text{ min}$ i prawdopodobieństwie wystąpienia $p=100\%$, częstotliwość $c=1$ (raz na rok).

Ilość wód deszczowych:

$$Q = 0,9 \times 100 \times 0,014 = 1,3\text{ l/s}$$

Obliczenia przepustów drogowych.

Obliczenia wykonano zgodnie z metodyką podaną w Wytycznych projektowania dróg wydanych przez GDDP, Warszawa 1995.

Spływ jednostkowy q dla zlewni o pochyleniu $>2,0\%$ (tab. A.8.1.) $q = 8\text{ m}^3/\text{s km}^2$

Przepust Nr 1:

Powierzchnia zlewni $A = 0,02\text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = A \times q = 0,02 \times 8 = 0,16\text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø80cm. Parametry pracy: napełnienie $H=18\text{cm}$, $V=1,78\text{m/s}$.

Przepust Nr 2:

Powierzchnia zlewni $A = 0,027\text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = 0,22\text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø80cm. Parametry pracy: napełnienie $H=14,7\text{cm}$, $V=3,47\text{m/s}$.

Przepust Nr 3:

Powierzchnia zlewni $A = 0,068\text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = 0,54\text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø80cm. Parametry pracy: napełnienie $H=35,6\text{cm}$, $V=2,5\text{m/s}$.

Przepust Nr 4:

Powierzchnia zlewni $A = 0,042\text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = 0,34\text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø80cm. Parametry pracy: napężnienie $H=27,7\text{cm}$, $V=2,2\text{m/s}$.

Dla poniższych spływ jednostkowy q dla zlewni o pochyleniu $<0,8\%$ (tab. A.8.1.):

$$q = 4 \text{ m}^3/\text{s km}^2$$

Przepust Nr 5:

Powierzchnia zlewni $A = 0,018 \text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = 0,07 \text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø60cm. Parametry pracy: napężnienie $H=11,5\text{cm}$, $V=1,85\text{m/s}$.

Przepust Nr 6:

Powierzchnia zlewni $A = 0,136 \text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = 0,54 \text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø60cm. Parametry pracy: napężnienie $H=23,5\text{cm}$, $V=5,27\text{m/s}$.

Przepust Nr 7:

Powierzchnia zlewni $A = 0,19 \text{ km}^2$

Przepływ miarodajny dla przepustu:

$$Q = 0,76 \text{ m}^3/\text{s}$$

Dla powyższej wartości dobrano przepust rurowy Ø80cm. Parametry pracy: napężnienie $H=52,6\text{cm}$, $V=2,17\text{m/s}$.

Uwaga: Wyżej wyliczone przepływy stanowią ilości wód deszczowych odprowadzanych wylotami do odbiorników (numeracja przepustów zgodna z numeracją wylotów).

4. Charakterystyka inwestycji.

Inwestycja obejmuje przebudowę drogi powiatowej nr 0288T o długości około 3320m wraz z wykonaniem nawierzchni asfaltowej, poszerzenia jezdni oraz budową jednostronnego chodnika na całej długości.

Teren przeznaczony pod przebudowę drogi powiatowej nr 0288T położony jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego w gminie Miedziana Góra w miejscowości Kostomłoty Pierwsze. Zakres przebudowy obejmuje odcinek drogi powiatowej nr 0288T (klasa L) od kilometra 5+186,42 (początek miejscowości Kostomłoty Pierwsze), a kończy się w kilometrze roboczym 8+503,06 (koniec miejscowości Kostomłoty Pierwsze – granica pasa drogowego drogi ekspresowej S7). Istniejąca droga powiatowa posiada szerokość około 4,0 – 5,5m i wyposażona jest w obustronne pobocza gruntowe szerokości około 0,75m. W km około 5+685,15 zlokalizowana jest istniejąca pętla autobusowa przewidziana do przebudowy.

Na całej długości w/w odcinka istnieją zjazdy o szerokości około 3,0 – 5,0m na pola i posesje o zróżnicowanej konstrukcji, od gruntowej do umocnionej kostką betonową, pod zjazdami istnieją przepusty przewidziane do rozbiórki.

Konstrukcję jezdni stanowi warstwa bitumiczna średniej grubości 8cm posadowiona na warstwie podbudowy (tłuczeń, bruk, piasek, grysy) średniej grubości 22cm, poniżej zalegają piaski drobne żółte i szarobrazowe przechodzące w początkowym odcinku w piaskowiec. Woda gruntowa występuje od głębokości 1,7m.

W pasie drogowym drogi powiatowej występuje następujące istniejące uzbrojenie:

- wodociąg
- gazociąg
- kanalizacja sanitarna
- kanalizacja deszczowa
- linia napowietrzna teletechniczna
- linia napowietrzna energetyczna
- słupy oświetleniowe
- linia kablowa energetyczna
- linia kablowa teletechniczna

W zakresie w/w inwestycji zostaną wykonane następujące roboty:

- budowa jezdni o dwóch pasach ruchu: $2 \times 2,25\text{m} = 5,5\text{m}$
- budowa chodnika przy krawędzi jezdni szerokości 1,5m,
- budowa pobocza umocnionego szerokości 0,75m,
- budowa i przebudowa zjazdów na posesje i pola,
- budowa rowu drogowego umocnionego płytami ażurowymi ,
- budowa rowu drogowego umocnionego prefabrykatami typu „krakowskiego”,
- budowa, przebudowa i demontaż przepustów drogowych,
- budowa przepustów pod zjazdami,
- budowa pętli autobusowej,
- budowa poręczy (typ „olsztyński”, poręcze łańcuchowe),
- wykonanie obsiewu trawą skarp, opasek gruntowych, rowów i zieleńców.

Parametry techniczne projektowanej drogi:

- droga powiatowa klasy L (lokalna),
- kategoria ruchu KR 2,
- prędkość projektowa 40 km/h,
- pionowa skrajnia drogi minimum 4,6 m.

Odprowadzenie wód opadowych z powierzchni jezdni projektuje się powierzchniowo poprzez nadanie spadków podłużnych i poprzecznych w kierunku projektowanego umocnionego prefabrykowanymi płytami ażurowymi rowu drogowego. Ponadto na odcinku, gdzie napływ wód z terenu skierowany jest w stronę chodnika projektuje się rów umocniony prefabrykatami typu „krakowskiego” zlokalizowany za chodnikiem.

Odwodnienie połówki jezdni od strony chodnika projektuje się poprzez wpusty uliczne oraz odcinki odwodnienia liniowego wraz z przykanalikami odprowadzającymi wodę opadową i roztopową do projektowanych rowów drogowych.

Pod zjazdami na posesje, które przecinają rowy drogowe projektuje się przepusty z rur betonowych Ø50cm z prefabrykowanymi ściankami czołowymi. W przypadku przepustów o znacznej długości zastosowano studnie rewizyjne Ø160cm.

5. Charakterystyka wód objętych pozwoleniem wodnoprawnym.

Wody objęte pozwoleniem wodno prawnym są wodami deszczowymi pochodzącymi z ze zlewni obejmującej przebudowywaną drogę powiatową i tereny ciązące do niej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*, wody opadowe pochodzące ze zlewni drogi powiatowej klasy L mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi bez oczyszczania.

6. Charakterystyka odbiornika wód deszczowych.

Odbiornikami bezpośrednimi wód deszczowych są rowy melioracyjne w zlewni rzeki Sufraganiec oraz rzeka Sufraganiec.

JCWP - Rzeka Sufraganiec jest zlokalizowana na obszarze dorzecza Wisły w obszarze Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) oznaczonej europejskim kodem PLRW 200062164869 o statusie „silnie zanieczyszczona część wód”, stan wód oceniono jako dobry, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożone. Przewidziano dla ww. obszaru odstępstwo od celów środowiskowych tj. derogację czasową 4 (4)-1. Dla silnie zmienionej części wód celem środowiskowym jest osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego (wskaźniki biologiczne) i utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego (wskaźniki fizykochemiczne). Rozbudowa drogi powiatowej nie będzie powodowała pogorszenia wskaźników biologicznych i fizykochemicznych rzeki Sufraganiec jako odbiornika wód deszczowych i roztopowych ze względu na zakres planowanych prac.

JCWPD – teren inwestycji w obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPD) oznaczonej europejskim kodem PLGW 2200121zaliczonym do części wód o dobrym stanie chemicznym oraz złym stanie ilościowym w subczęści. Zgodnie z przeprowadzoną oceną ryzyka, przedmiotowa część wód jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych do roku 2015 ze względu na wpływ górnictwa, prowadzone odwodnienia kopalń oraz brak możliwości zakończenia eksploatacji kopalni ze względów gospodarczych – zastosowano derogację 4(5)-1 (cele mniej rygorystyczne – brak możliwości technicznych). Rozbudowa drogi powiatowej nie będzie powodowała pogorszenia chemicznych i ilościowych wód podziemnych ze względu na zakres planowanych prac.

7. Ustalenia wynikające z planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza i warunków korzystania z wód regionu wodnego.

Planowana inwestycja nie narusza ustaleń wynikających z *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Monitor Polski z 2011r. Nr 49, poz. 549) oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego.

8. Planowany okres rozruchu i sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź wystąpienia awarii lub uszkodzenia urządzeń pomiarowych oraz rozmiar, warunki korzystania z wód i urządzeń wodnych w tych sytuacjach.

8.1. Rozruch

W przypadku przepustów, wylotów i rowów po dokonaniu odbioru technicznego układ jest gotowy do eksploatacji.

W sytuacji awaryjnej kolizji, wypadku lub awarii pojazdu mechanicznego powodującego zanieczyszczenie nawierzchni różnego typu środkami chemicznymi czy ropopochodnymi (paliwo, oleje, smary, lakiery, rozpuszczalniki itp.), mogącymi w efekcie przedostać się do wód płynących, należy bezzwłocznie powiadomić służby ratownicze: Straż Pożarną, Służby Ochrony Chemicznej lub najbliższy Inspektorat Ochrony Środowiska – w celu podjęcia jak najszybszej akcji prewencyjnej zapobiegającej zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.

8.2. Zatrzymanie działalności

Istnieje małe prawdopodobieństwo zatrzymania działalności urządzeń wodnych (przepustów, wylotów, rowów) z uwagi na grawitacyjny przepływ wód oraz brak urządzeń mechanicznych.

8.3. Awarie

Stan konstrukcji przepustów, wlotu i wylotu z przepustów oraz rowów powinien być stale kontrolowany przez zarządcę obiektu. W przypadku stwierdzenia niekorzystnych zjawisk takich jak: nagromadzenie zanieczyszczeń i śmieci na wlocie do przepustów lub jego wylocie, zamulenie przekroju przepustu lub rowu ograniczające jego przepustowość, mechaniczne uszkodzenia przepustów, należy jak najszybciej usunąć zanieczyszczenia oraz zaistniałe nieprawidłowości oraz podjąć działania zmierzające do naprawy uszkodzenia. W przeciwnym wypadku może dojść do ograniczenia przepustowości hydraulicznej urządzeń i w efekcie wylania się wody na otaczający teren.

Awaria może nastąpić w wyniku:

- uszkodzenia mechanicznego konstrukcji przepustu, w tym konstrukcji wlotu lub wylotu,
- zatkania wlotu lub wylotu zanieczyszczeniami.

W przypadku wystąpienia awarii należy niezwłocznie powiadomić zarządcę obiektu.

W okresie gwarancji do naprawy powstałych usterek zobowiązany jest wykonawca robót, który powinien zapoznać późniejszego eksploatatora z czynnościami technicznymi niezbędnymi do wykonywania konserwacji obiektu. Wskazane jest aby po okresie gwarancyjnym opracować instrukcję eksploatacji i utrzymania obiektu, z uwzględnieniem ewentualnych zmian powstałych w trakcie wykonawstwa.

9. Informacja o sposobie zagospodarowania osadów ściekowych.

Nie dotyczy niniejszego opracowania.

10. Określenie wpływu gospodarki wodnej zakładu na wody powierzchniowe oraz podziemne .

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*, wody opadowe z przedmiotowej zlewni mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi bez oczyszczania.

Wody opadowe nie będą stanowić zagrożenia dla jakości wód podziemnych o powierzchniowych, ponieważ będą to wody ze zlewni tzw. „umownie czystej”, niewnoszące dużego ładunku zanieczyszczeń.

Stosowanie urządzeń do wsiąkania wód opadowych jest zalecane (np. w literaturze niemieckiej) jako nowoczesny sposób odprowadzania wód opadowych. Wsiąkanie powierzchniowe sprzyja dodatkowemu oczyszczaniu biologicznemu przez organiczną warstwę gruntu na dnie rowu i żyjące w niej drobnoustroje, korzenie roślin.

11. Monitoring ścieków oczyszczonych i odbiornika.

Pomiar ilości wód deszczowych odprowadzanych do odbiornika jest jak wykazano w pkt. 2.2 nieuzasadniony.

W myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984) ocenę spełnienia warunków wód opadowych wprowadzanych do środowiska dokonuje się poprzez kontrolę prawidłowości eksploatacji urządzeń oczyszczających oraz w przypadku przepustowości urządzeń oczyszczających większej niż 300 l/sek - na podstawie badań w zakresie normowanych wskaźników zanieczyszczeń.

Proponuje się przeprowadzać monitoring jakości odprowadzanych ścieków poprzez kontrolę prawidłowości eksploatacji urządzeń wodnych. Wszystkie czynności dotyczące eksploatacji powinny być odnotowywane w zeszycie eksploatacji. Przeprowadzanie przeglądów eksploatacyjnych posiadanych urządzeń należy prowadzić zgodnie z zaleceniami zawartymi w instrukcjach obsługi i konserwacji, z częstotliwością dokonywania co najmniej dwa razy do roku. Ze względu na nasze warunki klimatyczne właściwym byłoby dokonywanie przeglądów urządzeń po okresie wiosennych roztopów i po okresie letnich deszczów nawalnych.

Ostateczny zakres i częstotliwość monitoringu należy prowadzić zgodnie z wydanym pozwoleniem wodnoprawnym.

12. Informacje o formach ochrony przyrody utworzonych lub ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, występujących w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.

Planowane przedsięwzięcie nie jest zlokalizowane na:

- obszarze NATURA 2000 ani na terenie rezerwatu
- obszarach o płytkim zaleganiu wód podziemnych lub obszarach stref ujęć

Przedsięwzięcie położone jest w obszarze objętym prawną ochroną przyrody tj. na terenie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (POChK) lecz jest inwestycją celu publicznego zatem nie obowiązują ją zakazy określone w Uchwale Nr XXXV/618/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13.09.2013r. dotyczącej wyznaczenia POChK (Dz.U.Woj. Święt. Z201r. poz. 3310). Odległość od najbliższego obszaru NATURA 2000 pn. „Ostoja Wierzejska” oznaczonego PLH, wynosi ok. 3,6km, a odległość od „Doliny Bobrzy” – ok. 5km.

Ze względu na charakter przedmiotowej inwestycji oraz odległości między jej lokalizacją, a lokalizacjami ww. obszarów chronionych uznaje się, iż przebudowa drogi powiatowej, nie będzie oddziaływać na tereny chronione.

13. Wnioski z opracowania

13.1. Wnioskuję się o udzielenie Gminie Miedziana Góra pozwolenia wodnoprawnego na:

- wprowadzanie wód deszczowych do gruntu i do wód
- budowę 6 wylotów wód deszczowych do odbiornika
- budowę wylotów lokalnych z przykanalików od wpustów deszczowych do rowów drogowych w ilości 88szt
- likwidację 2 przepustów
- przebudowę 1 przepustu
- budowę 6 przepustów
- budowę rowów drogowych

w ramach

**„Przebudowy drogi powiatowej nr 0288T w msc. Kostomłoty Pierwsze,
gm. Miedziana Góra”**

13.2. Pozwolenie nie narusza ustaleń dokumentów, o których mowa w art. 125 ustawy Prawo wodne.

13.3. W decyzji należy zobowiązać Wnioskodawcę do:

- usuwania ewentualnych szkód powstałych w okresie gwarancji i rękojmi,
- uporządkowanie terenu po zakończeniu robót i przywróceniu terenów sąsiadujących do stanu pierwotnego przed realizacją,

13.4. Obowiązki wobec osób trzecich

- powiadomienie zainteresowane instytucje o terminach rozpoczęcia i zakończenia robót związanych z likwidacją, budową i przebudową przepustów oraz budową wylotów i rowów drogowych,
- zgłaszanie do odbiorów częściowych oraz odbioru końcowego elementów robót uzgodnionych z zainteresowanymi instytucjami,
- wykonanie obowiązków dodatkowych, które mogą zostać nałożone w trakcie robót przez organ wydający pozwolenie.

13.5. Obowiązki w okresie eksploatacji

- utrzymywanie w należyтым stanie technicznym urządzeń wodnych, wykaszanie i usuwanie nadmiernie wyrosniętej roślinności w obrębie przepustów oraz rowów, niedopuszczenie do zamulenia przepustów i rowów, zapewnienie swobodnego przepływu wód.
- dokonywanie okresowych kontroli stanu technicznego urządzeń wodnych, usuwanie na bieżąco wszelkich nieprawidłowości stwierdzone podczas przeglądów,
- przestrzeganie warunków pozwolenia wodnoprawnego.

Obowiązki wymienione w p-tach 13.4 i 13.5 Inwestor przeniesie na wykonawcę robót wyłonionego w drodze przetargu.

13.6. Pozwolenie wodnoprawne nie narusza interesów osób trzecich, gdyby jednak zaistniała jakaś szkoda dla nich, związana z wydanym pozwoleniem, jego posiadacz będzie załatwiał roszczenia we własnym zakresie.

Opracował: